

Život Cirkvi

Ročník 15

45/2009

**Slávnosť Všetkých svätých
a Spomienka na všetkých verných zosnulých**

Úctihodný Jubilant

„Keď zomrieť ako kňaz, tak radšej ako mladý. Lebo potom za tebou už nikto neplače...“ - zvykol s trochou nadsádzky, no vždy so šibalským úsmevom hovoriť kňaz Gusto Držka. To, že sa aj on môže myliť, sme mali možnosť zažiť na jeho pohrebe. Bratislavská katedrála i kostol v rodných Kútoch boli preplnené.

Jeho optimizmus a nezlomná túžba žiť naplno boli nákazlivé.

Našťastie, tak v prípade tohto a verím, že i v osobách mnohých iných kňazov, máme možnosť čítať z dejín ľudských životov. Je potrebný odstup, prežitie chvíle, veselé i smutné... Dnes i ja úplne inak vnímam dobre mienenú radu od kňaza na mojom prvom kaplánskom mieste- „Len rob, nespávaj, snaž sa byť všade. Po čase pochopíš, že aj kňaz potrebuje odpočinok a čas na to, aby mohol načerpať.“ Pravdupovediac, práve prvá kaplánka, hoci len na krátky čas, mi dala pre kňazstvo veľmi veľa. A znovu bola pri tom životná múdrosť staršieho spolubrata, kňaza.

Všetko mi to napadá nielen v súvislosti s rokom kňazov, kedy si možno viac spomínam na príklady a oporu tých, ktorí ma ku kňazstvu viedli, či v ňom povzbudzovali a podopierali, či preto, že je v plnom prúde jeseň, keď zvykne človek v súvislosti s opadávajúcim lístím a zberom úrody tiež viac hodnotiť...

Premýšľam tak i v súvislosti s výročím katolíckeho periodika, ktoré na dlhé desaťročia poznačilo kultúru nášho národa. Katolícke noviny slávia 160 rokov. Až človeka zamrazí pri tom, keď si uvedomí, čo toto číslo znamená. 160 rokov.

Pri sledovaní niektorých amerických dokumentárnych filmov s úžasom sledujeme, že kým pre nás, Európanov, je objekt, či iná pamiatka výnimočná, ak siaha minimálne do 15.-16. storočia, pre Američana všetko, čo má viac ako sto rokov je už niečo výnimočné.

Aj dejiny žurnalistiky majú svoje rekordy. Dnes je zaujímavé odvolávať sa na bohaté korene. Ak ich ovšem máme. Katolícke noviny majú korene zapustené hlboko. Zaiste, každý z nás môžeme mať názor na ten, či onen článok. A to je dobre. Bol aj čas, keď sme ho sice mohli mať, no prezentovať ho už nebolo až také ľahké.

Dnes sa možno tak trochu dostávame i do druhého extrému. Mladučkí tzv. „novinári“, ktorí prídu do redakcie pričuchnúť k novinárskemu remeslu, sa častokrát tvária ako tí, na ktorých pleciach stojí či padá celá história periodika. A pozor, ak mu to aj naznačíte, či nebudaj povieť... Aj v uplynulých týždňoch som bol svedkom nechut-

nej diskusie mladého redaktora, ktorý plne spĺňa vyššie spomenuté kritériá. A hoci vehementne vypočítava všetko zlé, s čím sa v redakcii stretol, akosi rýchlo dokázal reagovať na všetky názory, ktoré jeho pseudoargumenty vyvracali- jednoducho ich zo svojej stránky vymazal. Nestojí mi tento incident za viac miesta v komentári, no základný zákon 10-tora platí pre všetkých. Nepreriekneš krivého svedectva voči blížnemu svojmu.

Nevdopak si spomínam na príklad pápeža Jána XXIII., ktorý s obľubou pripomína i kardinál Jozef Tomko. Keď ho prišli navštíviť kňazi sláviaci 10. výročie svojho kňazstva, každého z nich sa pápež pýtal, čo robia. Odpovede boli rôzne- „som špirituálom v seminári“, „vyučujem v seminári“, „som farárom v dôležitej farnosti“... Ján XXIII. sa len usmieval. Na záver rozťahol ruky a jeho srdečným tónom v hlase a širokým úsmevom poznamenal: „Och, akí ste mladučkí“... A nebolo treba nič dodávať.

Som vďačný ľuďom, ktorí vyučujú tým, že prežili kus života a večné pravdy vyučujú svojim životným príkladom. Netreba veľa kázni, netreba veľa slov. Stačí, že sú.

Prajem aj Katolíckym novinám, všetkým, ktorí sa podieľajú na ich tvorbe i všetkým čitateľom, aby z ich existencie boli svedkami živého Boha. A ako hovorí novozvolený predseda KBS, aby sme mohli svedčiť o tom, že Boh je a že je dobrý.

RV, Jozef Kováčik

Príhovor Benedikta XVI. na „Anjel Pána“

Vatikán (1. novembra 2009, RV) – Benedikt XVI. sa v nedeľu 1. novembra napoludnie prihovoriť veriacim z okna svojej pracovne vo Vatikáne týmito slovami: „Drahí bratia a sestry, dnešná nedeľa sa kryje so slávnosťou Všetkých svätých, ktorá pozýva Cirkev putujúcu na zemi, aby okúsila predchuť slávnosti nebeského spoločenstva, ktorá je bez konca, a aby si oživila nádej na večný život. Tento rok uplynulo už 14 storočí od čias, keď bol Panteón - jedna z najstarších a najslávnejších rímskych pamiatok - určený na kresťanskú bohoslužbu a pod názvom Sancta Maria ad Martyres zasvätený Panne Márii a všetkým mučeníkom. Chrám všetkých pohanských božstiev bol takto premenený na pripomienku všetkých tých, ktorí - ako hovorí kniha Zjavenie apoštola Jána - „prichádzajú z veľkého súženia, oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi“ (Zjv 7, 14). Neskôr bola oslava všetkých mučeníkov rozšírená na všetkých svätých, „veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov“ (Zjv 7, 9), ako opäť hovorí sv. Ján. V tomto Roku kňazov by som rád s osobitnou úctou pripomenul svätých kňazov, a to tak tých, ktorých Cirkev svätorečila a dala ich za vzor duchovných čností, ako i tých, ktorých je oveľa viac a zostali známi len Pánovi. Každý z nás si na niektorého z nich, ktorý nám pomáhal rásť vo viere a dal nám zakúsiť dobrotu a blízkosť Boha, uchováva vďačnú spomienku.

Zajtra nás čaká výročná Spomienka na všetkých verných zosnulých (Dušičky). Chcel by som vy-

zvať, aby sme prežili tento výročný deň v pravom kresťanskom duchu, čiže vo svetle, ktoré pochádza z veľkonočného tajomstva. Kristus zomrel a vstal z mŕtvych a otvoril nám cestu do Otcovho domu, do kráľovstva života a pokoja. Kto nasleduje Ježiša na tejto ceste, je prijatý tam, kam nás on predišiel. Keď teda navštevujeme cintoríny, pamätajme na to, že tam v hrobách odpočívajú iba smrteľné pozostatky našich drahých, čakajúcich na konečné vzkriesenie. Ich duše – ako hovorí Sväté písmo – už sú „v Božích rukách“ (Múd 3, 1). Preto najvhodnejší a najúčinnjší spôsob, ako si ich uctiť, je modliť sa za nich a obetovať skutky viery, nádeje a lásky. V spojení s eucharistickou obetou sa môžeme prihovárať za ich večnú spásu a zakusovať najhlbšie spoločenstvo v očakávaní, že sa znova spolu stretieme, aby sme sa navždy tešili z tej Lásky, ktorá nás stvorila i vykúpila.

Drahí priatelia, aké krásne a utešujúce je spoločenstvo svätých! Táto skutočnosť dáva iný rozmer celému nášmu životu. Nikdy nie sme sami! Sme súčasťou akejsi duchovnej „spoločnosti“, v ktorej vládne hlboká solidarita: dobro každého jednotlivca je prínosom pre všetkých a tiež opačne - spoločné šťastie sa šíri na jednotlivcov. Je to tajomstvo, ktoré určitým spôsobom môžeme zakusovať už na tomto svete, v rodine, v priateľstve, osobitne v duchovnom spoločenstve Cirkvi. Nech nám Preblahoslavená Panna Mária pomáha rezko kráčať cestou svätosti a nech sa preukáže ako Matka milosrdenstva pre duše zosnulých.“

-jb-/snímka RV

Katechéza Benedikta XVI.: Teologická diskusia a učiteľský úrad Cirkvi

Vatikán (4. októbra 2009, RV) - Drahí bratia a sestry, na poslednej katechéze som predstavil hlavné charakteristiky mníšskej teológie a scholastickej teológie 12. storočia, ktoré by sme mohli v istom zmysle nazývať aj „teológiou srdca“ a „teológiou rozumu“. Medzi predstaviteľmi oboch teologických prúdov sa rozvinula široká a občas búrlivá diskusia, symbolicky reprezentovaná kontroverziou medzi sv. Bernardom z Clairvaux a Abelardom.

Aby sme túto konfrontáciu medzi dvoma veľkými

učiteľmi správne pochopili, je dobré si pripomenúť, že teológia je – pokiaľ je to možné – hľadáním racionálneho porozumenia tajomstiev kresťanského zjavenia, v ktoré veríme: fides quaerens intellectum – viera hľadá porozumenie, aby som použil tradičnú, stručnú a pôsobivú definíciu. Kým sv. Bernard, typický predstaviteľ mníšskej teológie, kladie dôraz na prvú časť definície, teda na fides – vieru, Abelard, ktorý je scholastikom, zdôrazňuje druhú časť, teda intellectus – uchopenie prostredníctvom rozumu.

Podľa Bernarda je samotná viera obdarená vnútornou istotou, založenou na svedectve Písma a učení cirkevných otcov. Viera je navyše posilňovaná aj svedectvom svätých a inšpiráciou Ducha Svätého v dušiach jednotlivých veriacich. V prípade pochybností a dvojznačností vieru ochraňuje a osvetľuje učiteľský úrad Cirkvi.

Bernard sa preto márne usiloval nájsť zhodu s Abelardom a vôbec s tými, ktorí pravdy viery podrobovali kritickému skúmaniu rozumu; skúmaniu, ktoré podľa jeho mienky predstavuje vážne nebezpečenstvo, a to intelektualizmus, relativizáciu pravdy, spochybnenie samotných právd viery. Bernard považoval takýto postup za príliš trufalý, ba až bezohľadný, za plod ľudskej pýchy, ktorá sa chce „zmocniť“ Božieho tajomstva. V jednom svojom liste sklúčený píše: „Ľudský dôvtip sa zmocňuje všetkého a nič nenecháva pre vieru. Zaoberá sa tým, čo je nad ním, skúma, čo ho presahuje, násilne vniká do Božieho sveta, skôr prekrúca, ako vysvetľuje tajomstvá viery; to, čo je uzatvorené a zapečatené, neotvára, ale vykoreňuje, a to, čo preň nie je schodné, považuje za ničotné a odmieta tomu uveriť“ (Epistola CLXXXVIII, 1: PL 182, I, 353).

Teológia má podľa Bernarda jediný cieľ: podporovať živú vnútornú skúsenosť s Bohom. Teológia má teda pomáhať čoraz viac a lepšie milovať Pána, ako vyjadruje aj názov jeho traktátu *De diligendo Deo* (O povinnosti milovať Boha). Táto cesta má viaceré stupne, ktoré Bernard podrobne opisuje až po samotný vrchol, keď je duša veriaceho opojená vrcholnou láskou. Ľudská duša môže už tu na zemi dosiahnuť toto mystické zjednotenie s Božím Slovom, ktoré doctor mellifluus opisuje ako „duchovný sobáš“. Božie Slovo ju navštívi, odstráni všetky prekážky, osvieti, zapáli a premení ju. V tomto mystickom zjednotení potom duša zakúsi veľký pokoj a nehu a spieva svojmu Ženichovi radostný chválospev. Ako som pripomenul v katechéze venovanej životu a učeniu sv. Bernarda, teológia sa podľa neho musí živiť kontemplatívnou modlitbou, inými slovami, láskyplným spojením srdca a mysle s Bohom.

Abelard – ktorý, mimochodom, zaviedol termín „teológia“ v takom zmysle, ako ho chápeme dnes – však zaujíma iný postoj. Tento známy učiteľ z 12. storočia, ktorý sa narodil v Bretónsku vo Francúzsku, bol obdarený živým intelektom a jeho povolanie bolo štúdium. Najskôr sa venoval filozofii a potom aplikoval výsledky dosiahnuté v tejto disciplíne na teológiu. Pôsobil ako učiteľ teológie v najvzdelanejšom meste tej doby, v Paríži, a potom v rôznych kláštoroch, kde žil. Bol skvelým rečníkom: jeho prednášky sledovali doslova davy študentov. Mal zbožného ducha, no nepokojnú povahu. Jeho život bol plný zvrátov: postavil sa proti svojim učiteľom, mal dieťa s urodzenou a inteligentnou ženou Heloisou, často sa púšťal do polemík so svojimi kolegami teológmi, bol stíhaný cirkevnými trestami, napokon však zomrel v plnom spoločenstve s Cirkvou, ktorej autorite sa v duchu viery podriadil.

K odsúdeniu niektorých Abelardových náuk na provinčnej synode v Sens v roku 1140 prispel práve sv. Bernard a on podnietil aj zásah pápeža Inocenta II. Opát z Clairvaux, ako sme už povedali, Abelardovi vytýka príliš intelektualistickú metódu, ktorá v jeho očiach vieru redukuje na čiru mienku, odpútanú od zjavenej pravdy.

Tieto Bernardove obavy neboli neopodstatnené, podobne ako on totiž zmýšľali aj ďalší veľkí myslitelia tých čias. Prehnaný filozofický prístup spôsobil, že Abelardovo učenie o Trojici bolo skutočne nebezpečne krehké a práve tak aj jeho poňatie Boha. Aj v oblasti morálky sa jeho náuka vyznačuje dvojznačnosťou: subjektívny úmysel pokladal za jediného pôvodcu dobra či zla morálnych skutkov, opomínal pritom objektívny význam a morálnu hodnotu činov – išlo teda o veľmi nebezpečný subjektívizmus. A to, ako vieme, je veľmi aktuálne aj v našich časoch, kde kultúru často poznamenáva rastúca tendencia k etickému relativizmu: iba ja rozhodujem, čo je pre mňa v tejto chvíli dobré.

Nesmieme však zabudnúť na to, že Abelard mal aj veľké zásluhy, lebo mal mnohých žiakov, a tak rozhodujúcou mierou prispel k rozvoju scholastickej teológie, ktorá našla svoj zrelší a plodnejší výraz v nasledujúcom storočí. Nemožno podceňovať ani niektoré jeho intuície, napríklad tvrdenie, že už nekresťanské náboženské tradície boli akousi prípravou na prijatie Krista, Božieho Slova.

Čo sa my dnes môžeme naučiť z tejto konfrontácie medzi Bernardom a Abelardom, často zaznievajúcej vo vzrušených tóninách, a z konfrontácie medzi mníšskou a scholasticou teológiou vôbec?

Som presvedčený, že táto konfrontácia predovšetkým poukazuje na užitočnosť a potrebu zdravej teologickej diskusie v Cirkvi, najmä ak diskutované otázky nie sú ešte definované učiteľským úradom Cirkvi, ktorý však vždy ostáva nevyhnutným oporným bodom. Svätý Bernard, ale aj samotný Abelard jeho autoritu vždy bez váhania uznávali. Odsúdenie, ktoré postihlo Abelarda, nám navyše pripomína, že v teologickej oblasti musí existovať rovnováha medzi tým, čo by sme mohli nazvať architektonickými princípmi – ktoré sú nám dané Zjavením a ktoré z tohto dôvodu majú vždy prvotnú dôležitosť – a interpretačnými princípmi, ktoré nám vnuká filozofia, teda rozum, a majú dôležitú, no len inštrumentálnu úlohu. Ak sa táto rovnováha medzi architektonickými princípmi a interpretačnými nástrojmi zanedbá, môže byť teologická reflexia narušená omylmi a potom má učiteľský úrad úlohu poskytnúť pravde nevyhnutnú službu, ako mu to prináleží.

Treba tiež zdôrazniť, že medzi dôvodmi, ktoré viedli Bernarda k tomu, aby „vystúpil“ proti Abelardovi a podnietil zásah magistéria, bol aj jeho záujem uchrániť jednoduchých a obyčajných veriacich. Tých sa totiž treba zastat', ak hrozí ne-

bezpečnosť, že ich zmätú alebo zvedú na scestie priveľmi osobné názory a bezohľadné teologické argumentácie, pričinením ktorých by ich viera mohla byť ohrozená.

Nakoniec by som chcel pripomenúť, že teologická konfrontácia medzi Bernardom a Abelardom sa skončila ich úplným zmierením, a to vďaka sprostredkovaniu ich spoločného priateľa Petra Ctihodného, opáta z Cluny, o ktorom som hovoril na jednej z predchádzajúcich katechéz. Abelard prejavil veľkú pokoru, keď uznal svoje chyby, a Bernard zasa veľkú zhovievavosť. U oboch prevážilo to, čo by malo skutočne všetkým ležať na srdci, keď sa rodí nejaká teologická kontroverzia, totiž ochrana viery Cirkvi a víťazstvo pravdy v láske. Kiež sa i dnes diskusia v Cirkvi vedie v takomto duchu a naším cieľom nech je vždy hľadanie pravdy.

Preložila Mária Spišiaková

Benedikt XVI. pripomenul význam deklarácie z Augsburgu pre ekumenizmus

Vatikán (1. novembra, RV) - Benedikt XVI. vo svojom príhovore v nedeľu napoludnie na Námestí sv. Petra osobitne pripomenul 10. výročie Spoločnej deklarácie o náuke o ospravedlivení, podpísanej 31. októbra 1999 v Augsburgu zástupcami Svetovej luteránskej federácie a Katolíckej cirkvi, ku ktorému sa neskôr v roku 2006 pripojila aj Svetová rada Metodistov. Svätý Otec okrem iného povedal:

„Tento dokument potvrdil súhlas medzi luteránmi a katolíkmi o základných pravdách náuky o ospravedlivení, pravdách, ktoré nás privádzajú k samotnému srdcu evanjelia a k zásadným otázkam nášho života. Sme Bohom prijatí a vykúpení. Naša existencia sa vpisuje do horizontu milosti, riadi ju Boh, ktorý je milosrdný, ktorý odpúšťa náš hriech a volá nás k novému životu v nasledovaní jeho Syna. Žijeme z Božej milosti a sme povolání odpovedať na jeho dar. Všetko toto nás oslobodzuje od strachu a vlieva do nás nádej a odvahu vo svete plnom neistoty, nepokoja a utrpenia.

V deň podpisu Spoločnej deklarácie ju Boží služobník Ján Pavol II. definoval ako «míľnik na našej neľahkej ceste znovuvytvorenia plnej jednoty medzi kresťanmi» (Anjel Pána, 31. októbra 1999). Toto výročie je teda príležitosťou na pripomenutie si spoločne dosvedčenej pravdy o ospravedlivení človeka, na zjednotenie sa pri ekumenických sláveniach a na ďalšie prehlbovanie tejto témy i ďalších tém, ktoré sú predmetom ekumenického dialógu. V srdci sa nádejam, že toto významné výročie prispeje k pokroku na ceste k plnej a viditeľnej jednote všetkých Kristových učeníkov.“

-jb-

Svätý Otec prijal na audiencii nového veľvyslanca Bulharska

Vatikán (31. októbra, RV) – Benedikt XVI. v sobotu prijal poverovacie listiny od nového veľvyslanca Bulharska pri Svätej stolici Nikola Kaludova. Svätý Otec v úvode svojho príhovoru nechal pozdravovať aj bulharského prezidenta Georgiho Parvanova a spomenul dobré vzťahy medzi Bulharskom a Svätou stolicou, ktorých základ položil jeho predchodca pápež Ján Pavol II. v roku 2002. Zároveň vyjadril potešenie, že táto krajina ochotne spolupracuje na ich posilnení a na rozšírení ich pôsobnosti.

Potom Benedikt XVI. pripomenul dvadsiate výročie pádu Berlínskeho múru, ktorý umožnil Bulharsku voľbu demokracie a návrat slobodných a nezávislých vzťahov na celý európsky kontinent. Veľké úsilie o integráciu potvrdila krajina aj vstupom do Európskej únie 1. januára 2007. Ako Svätý Otec dodal: „Bulharsko zohráva nepochybne dôležitú úlohu pri budovaní mierových vzťahov medzi krajinami, ktoré ju obklopujú a pri ochrane a presadzovaní ľudských práv.“

Následne vyjadril Svätý Otec svoje želanie, aby katolícke spoločenstvo a celá krajina pokračovala v budovaní spoločného dobra, ako jedného z prvkov, ktorý uľahčuje dialóg medzi rôznymi náboženskými spoločenstvami, ktoré sú súčasťou kultúry bulharského národa. V závere svojho príhovoru udelil Svätý Otec novému veľvyslancovi apoštolské požehnanie.

-mf-

Benedikt XVI. sa modlil za zosnulých pápežov aj za obeť násilia

Vatikán (3. novembra, RV) – Svätý Otec v podvečer na deň Spomienky na všetkých verných zosnulých zostúpil do vatikánskych hrobiek pod Bazilikou sv. Petra kde zotrval pri osobnej modlitbe za zosnulých pápežov:

„V týchto vatikánskych hrobkách, zverujeme do milosrdenstva Otca tých, ktorí sú tu pochovaní a očakávajú vzkriesenie tela, osobitne pápeža Jána Pavla II. a ďalších pápežov, ktorí slúžili univerzálnej Cirkvi, aby mali účasť na večnej liturgii v nebi.“

Svätý Otec myslel tiež na všetkých zosnulých rodinných príslušníkov, priateľov a dobrodincov. Modlil sa aj za všetkých, ktorí sú obeťami akýchkoľvek podob násilia, aby ich obeť urýchlila príchod bratstva a pokoja.

Život musí byť neustálym pokračovaním bdieľo čakaní na púti do večného života, ktoré dáva zmysel a naplnenie našej pozemskej cesty – to sú slová Svätého Otca, ktoré vo štvrtok odzneli v Bazilike sv. Petra počas svätej omše za duše siedmich zosnulých kardinálov a niekoľkých arcibiskupov a biskupov, ktorí odišli do večnosti počas tohto roku.

-sg-

Šok pre Talianov z rozhodnutia Európskeho súdu o odstránení krížov zo škôl

Taliansko (4. novembra, RV) – Taliansku verejnosť šokovalo rozhodnutie Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva v Štrasburgu, podľa ktorého prítomnosť krížov v triedach talianskych škôl porušuje „práva rodičov vychovávať svoje deti podľa vlastného presvedčenia“ a rovnako porušuje „slobodu vyznania žiakov“. Súd vyniesol rozhodnutie po tom, ako istá žena požiadala o odstránenie krížov zo školy v Abano Terme neďaleko Padovy, ktorú navštevujú jej dve deti. Talianska vláda má navyše zaplatiť žene odškodnenie vo výške 5-tisíc eur za morálnu ujmu.

Talianska ministerka školstva vzápätí reagovala oznámením o úmysle vlády podať odvolanie proti uvedenému rozsudku. K prípadu sa vyjadrili aj viacerí cirkevní predstavitelia.

Hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi SJ v stredu vydal vyhlásenie ku kauze odstraňovania krížov z talianskych škôl.

Páter Lombardi sa vyjadril nasledovne: „Križ bol vždy znakom obety Božej lásky, znakom jednoty a vládneho prijatia voči celému ľudstvu. Je poľutovaniahodné, že by mal byť považovaný za znak rozdelenia, vylúčenia alebo obmedzovania slobody. Nie je tomu tak a ani sa to tak necíti v našej spoločnosti.“ Ako ďalej povedal, „osobitne závažnou vecou je chcieť vylúčiť z výchovnej oblasti tento základný znak dôležitosti náboženských hodnôt v talianskych dejinách a kultúre.“

Podľa pátra Lombardiho „náboženstvo predstavuje vzácny prínos pre formovanie a morálny rast osôb a je tiež základnou súčasťou našej civilizácie.“ Práve preto „je pomýlené a krátkozraké chcieť ho vylúčiť z výchovnej oblasti.“

„Je teda udivujúce, že Európsky súdny dvor tvrdo zasiahne vo veci, ktorá je tak hlboko spätá s historickou, kultúrnou a duchovnou identitou talianskeho národa“ – povedal Lombardi a upozornil, že „toto nie je spôsob, ktorý by ľudí pritiahol k väčšej láske a zdieľaniu európskej myšlienky, ktorú sme ako talianski katolíci tak pevne podporovali už od jej počiatkov... Zdá sa, že je tu vôľa zneuzať úlohu, ktorú zohralo kresťanstvo pri formovaní európskej identity, ktorá pritom bola a zostáva nepostrádateľnou“ – uzatvoril vatikánsky hovorca.

Kardinál Re k rozhodnutiu Európskeho súdu o krížoch na školách

V súvislosti s rozhodnutím Európskeho súdneho dvora o umiestnení krížov na školách v Taliansku sa v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas vyjadril prefekt Kongregácie pre biskupov kardinál Giovanni Battista Re. Ako povedal, rozhodnutie prijal s bolesťou a prekvapením, pretože je urážkou symbolu náboženstva tak markantnej väčšiny Európanov, medzi nimi katolíkov,

pravoslávnych, luteránov, anglikánov, kalvínov a ďalších. Na otázku, či nekresťania skutočne môžu byť pri pohľade na križ pohoršení, odpovedal:

„Ja sa naopak pýtam: pre toho, kto prislúcha k inému náboženstvu, ale žije v Európe a navštevuje školy, ktoré tu sú, je tak hanlivé, že vidí symbol kresťanstva a naučí sa niečo z náboženstva, ktoré predovšetkým prispelo k formovaniu Európy? Je skutočne tak škodlivé, keď nekresťania spoznajú tradície národa a kultúrne a umelecké prejavy, ktoré boli inšpirované kresťanstvom? Križ je aj znakom našej kultúry a emblémom, na ktorom sa zakladá európska civilizácia.“

-mf, sg-

Kardinál Rodé o návšteve ženských rehoľných inštitútov

Vatikán (5. novembra, RV) – Obavy o rehoľníčky a zasvätený život vo všeobecnosti v ženských rehoľných inštitútoch v USA – taký je podľa kardinála Franca Rodého, prefekta Kongregácie pre inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, dôvod jeho plánovanej návštevy USA. Uviedol to vo svojom vyhlásení k návšteve, ktorú avizoval ešte v januári. V médiách sa totiž objavili správy o istých problémoch v týchto ženských kongregáciách v súvislosti s katolíckou náukou Cirkvi.

Na otázku, čo ho k tomuto vyhláseniu motivovalo, pre Vatikánsky rozhlas povedal: „Vyhlásenie má za cieľ predovšetkým objasniť zámery dikastéria, aby bolo jasne povedané, aký je cieľ tejto apoštolskej návštevy medzi rehoľnými kongregáciami. Sú to totiž isté nedorozumenia, akoby tu bol akýsi prejav nedôvery k ženským rehoľným kongregáciám v USA, či akoby tu išlo o celkovú kritiku ich činnosti. Nejde o toto. Ide predovšetkým o to, aby sme videli skutočnú situáciu, v ktorej sa ženský zasvätený život v USA momentálne nachádza. Je evidentné, že počet amerických rehoľníčok významne klesol, že ich prítomnosť na školách, v zdravotníctve a iných inštitúciách sociálneho charakteru sa veľmi znížila. Otázkou teda je: kde sú príčiny takého veľkého zníženia a tejto oslabenej účasti v Cirkvi a v spoločnosti v USA?“

Kardinál Rodé odpovedal aj na otázku o disciplinárnych problémoch v súvislosti s vernosťou katolíckej náuke, keď povedal: „V istom zmysle sa dá povedať, že z USA prišli kritické hlasy a významný predstaviteľ Cirkvi v USA ma upozornil na niektoré porušenia či nedostatky v živote amerických rehoľníčok. Dá sa povedať, že ide najmä o akúsi mentalitu sekularizmu, propagovanú v týchto rehoľných domoch, spolu s istým feministickým duchom. Rozhodnutie o tejto návšteve padlo ešte v roku 2008 počas seminára, na ktorom bolo okolo 600 rehoľníkov a rehoľníčok. Tam sa prejavila ochota uskutočniť takýto krok pre zlepšenie situácie, ktorá – ako mnohí hovoria – nie je taká dobrá, ako pred desiatkami rokov.“ -sg-

Pravidelné modlitby v mariánskej bazilike za posvätenie kňazov

Taliansko (3. novembra, RV) – V rámci Kňazského roka sa v Ríme organizujú viaceré modlitbové stretnutia. Pod záštitou Kongregácie pre klerikov sa v Bazilike Panny Márie Snežnej konajú pravidelné eucharisticko–mariánske hodinky, ktoré budú vo štvrtok 5. novembra pokračovať v poradí už druhým stretnutím. Hlavným úmyslom spoločných modlitieb, ktoré sa začali 1. októbra, je podľa sekretára kongregácie Mons. Maura Piacenzu posvätenie kňazov, jeden z cieľov tohto Kňazského roka. Na stretnutie sú pozvaní najmä kňazi, seminaristi, rehoľníci a rehoľníčky, ďalej tiež veriaci laici, ktorí chcú modlitbou a obetou podporiť posvätenie svojich kňazov a misionárske zanievanie v ich službe.

Seminár katolíckych žurnalistov v Ríme o sociálnej spravodlivosti

Taliansko (31. októbra, RV) – Z iniciatívy Medzinárodnej únie katolíckej tlače (UCIP) sa v sobotu v Ríme stretli katolícki žurnalisti na seminári s témou: „Žurnalizmus pre sociálnu a ekonomickú spravodlivosť. Odpoveď tlače a expertov médií na finančnú krízu a všetky jej dopady na najslabších.“ Seminár, ktorý potrvá do 2. novembra, prezentuje okrem iného myšlienky sociálnej náuky Cirkvi a zdôrazní spoluprácu médií v službe kultúry, sociálnej spravodlivosti a ľudskej dôstojnosti. Katolícki žurnalisti chcú takto vyjadriť svoj podiel na vytváraní solidárnej spoločnosti. Počas rímskeho stretnutia sa uskutoční aj generálne zhromaždenie organizácie UCIP. -jk-

Maďarsko má nového blahoslaveného - Zoltána Meszlényiho

Maďarsko (31. októbra, RV) – V sobotu predpoludním bol v bazilike v maďarskom Ostrihome pri slávnostnej svätej omši blahorečený Zoltán Meszlényi, biskup a mučeník – odvážny pastier, ktorý položil svoj život pre vieru.

Svätú omšu celebroidal ostrihomský arcibiskup kardinál Péter Erdő, ktorý sa prihovril aj v homílii. Formulu blahorečenia predniesol Mons. Angelo Amato, prefekt Kongregácie pre kauzy svätých. Ten v závere v osobitnom príhovore poďakoval

Svätému Otcovi za „tento vzácny dar nielen pre maďarskú, ale celú univerzálnu Cirkev“. Vyzdvihol pritom hrdinské svedectvo Kristovho evanjelia tohto nového blahoslaveného, ktorý – tak ako každý kresťanský mučeník – nás naučil milovať svojich prenasledovateľov a modliť sa za nich: „Kresťanský mučeník totiž neprechováva nenávisť a nepraže si smrť nepriateľov. Kresťanský mučeník sa modlí, odpúšťa a miluje. Neprináša rozdelenie, ale svornosť, nie rozbroje, ale pokoj, neopovrhne ani sa nemstí, ale rešpektuje a ctí si svojho blížneho.“

Zoltán Meszlényi sa narodil v roku 1892 v maďarskom meste Hatvan. V roku 1937 sa stal pomocným ostrihomským biskupom. Po zatknutí kardinála Mindszentyho štátnou bezpečnosťou v decembri 1948 sa stal vikárom arcibiskupstva. O rok a pol neskôr, v lete 1950, si štátna bezpečnosť prišla aj poňho. Bol deportovaný do tábora v Kistarcsi, kde 4. marca 1951 po takmer ročnej väzbe na samotke podľahol následkom mučenia a surového zaobchádzania. Pochovaný bol v Budapešti, no v roku 1966 boli jeho telesné pozostatky exhumované a prenesené do ostrihomskej baziliky.

Na dnešnej slávnosti v Ostrihome boli prítomní okrem maďarského biskupského zboru, kardinála Lászlóa Paskaia a apoštolského nuncia Juliusza Janusza aj najvyšší štátni predstavitelia. Účastní boli aj predstavitelia bratských kresťanských cirkví. -sg-

Francúzski biskupi zasadajú v Lurdoch

Francúzsko (3. október) - V Lurdoch v utorok začalo jesenné plenárne zasadnutie Francúzskej biskupskej konferencie, ktoré otvoril jej predseda kardinál André Vingt-Trois. Pri jednotlivých stretnutiach sa biskupi budú venovať témam ako sú: situácia kňazov a diaconov v jednotlivých diecézach, ich spolupráca s laikmi a oboznáma sa tiež so správou pracovnej skupiny na tému „Náboženská ľahostajnosť a viditeľnosť Cirkvi“. Budú tiež hovoriť o vyučovaní náboženstva na stredných školách a o otázke nových foriem chudoby. V piatok 6. novembra sa biskupi oboznámia s prácou osobitnej Synody pre Afriku, a to za prítomnosti pozvaného hosťa, Mons. Edmonda Djitangara, biskupa z Čadu. Nasledujúci deň sa na zasadnutí zúčastní aj Jacques Barrot, podpredseda Európskej komisie pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť, ktorý francúzskym biskupom priblíži európsku migračnú politiku. V nedeľu 8. novembra sa plenárne zasadnutie Francúzskej biskupskej konferencie ukončí slávnostnou svätou omšou, ktorú biskupi budú sláviť pred lurdskou Jaskyňou zjavenia. -jš-

Rím si pripomenul 70. výročie smrti Alojza M. Chmeľa

V kostole Gesù e Maria na Via del Corso v Ríme, kde spočívajú telesné pozostatky rehoľníka Alojza Máriu Chmeľa, sa v sobotu 31. októbra konala slávnostná spomienka na 70. výročie smrti tohto kandidáta blahorečenia. Slávnosti sa zúčastnil veľvyslanec SR pri Svätej stolici Jozef Dravecký s manželkou, veľvyslanec SR v Taliansku Stanislav Vallo, viacerí zástupcovia diplomatického zboru pri Svätej stolici, ďalej slovenskí veriaci žijúci v Ríme a tiež členovia komunity bosých augustiniánov. Slávnosť sa začala slávením Eucharistie a pokračovala otvorením fotografickej výstavy Pavla Demeša s názvom „Pavol z Tarzu“.

Kardinál Tomko, ktorý predsedal liturgii, zameril svoju homíliu na lásku ako základnú črtu svätosti a ústredný moment augustiniánskej charizmy. Podľa jeho slov totiž falošne vnímame svätosť, ak ju stotožňujeme v prvom rade s ukladaním si obmedzení a odriekania: „Svätí sú opravdiví mužovia a ženy, z mäsa a kostí. Sú to ľudia z tohto nášho sveta. Sú šťastní vo svojom vnútri. Môžu trpieť a napriek tomu byť šťastní. Môžu plakať, a aj tak sú šťastní. Sú šťastní, pretože objavili tajomstvo svätosti. A toto tajomstvo nespočíva v ľudskej zásluhy - tajomstvo svätosti spočíva v poznaní, že Boh nás miluje.“

Kardinál krátko spomenul život Božieho služobníka, ktorého posledný úsek života sa odohrával v Ríme, aj na miestach, kde sa teraz uchováva jeho telo. Spirituality lásky, ktorou žil mladý Alojz Mária Chmeľ, priblížil slovami sv. Augustína: „Naše srdce je nespokojné, kým nespočinie v Tebe“. Mladý Alojz Mária Chmeľ prežíval túto lásku vystavený bolesti, trpiac rakovinou štítnej žľazy, ktorej podľahol vo veku necelých 26 rokov.

Kazateľ, ktorý sa prihovárал v taliančine, pretože celá slávnosť mala medzinárodný charakter, poukázal tiež na fakt, že spomienka na mladého Alojza nemá len pietny význam: „My sa dnes modlíme za jeho blahorečenie, modlíme sa za to aj pri tejto sv. omši, ale prosíme predovšetkým o to, aby Pán otvoril oči nám samým a zjavil nám jeho lásku. Každý deň je nám treba opakovať krátku invocáciu, krátku myšlienku: Verím, že Ty ma miluješ! Milí priatelia, ide o to postaviť sa pred Pána a hľadiac na neho povedať s presvedčením: Pane, Otče, ja viem, že ma miluješ. Je to myšlienka, ktorá môže zmeniť náš život...“

Koncelebrovali generálny prior bosých augustiniánov p. Luigi Pingelli a dominikán P. Konštant Miroslav Adam. Na slávnosti bol prítomný aj postulátor kauzy blahorečenia P. Gabriele Ferlisi OAD, ktorý vyjadril radosť zo zintenzívňujúcej sa spolupráce pri procese blahorečenia medzi rehoľou bosých augustiniánov a slovenskou katolíckou komunitou. Veriacim tiež odporúčal pamätať v modlitbe na úmysel, aby zdarne

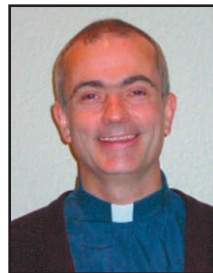
pokročil proces blahorečenia, napríklad krátkym nábožným zvolaním, ktoré často opakoval brat Alojz, keď sa modlieval pred krížom: „Ježiš, buď môj!“ Medzi dvoma desiatkami koncelebrujúcich kňazov bol aj Dr. Jozef Rajčák, nemocničný kaplán v Bracciane neďaleko Ríma, ktorý je členom beatifikačnej komisie a dlhodobo sa stará o miesto telesných pozostatkov A. Chmeľa v kostole Gesù e Maria.

Na záver sa prítomným prihovril veľvyslanec SR pri Svätej stolici Jozef Dravecký, ktorý pripomenul živý záujem slovenskej komunity o toto miesto, ktorá sa ešte donedávna schádzala na pravidelných nedeľných bohoslužbách práve tu, v kostole Gesù e Maria na Via del Corso 45, neďaleko námestia Piazza del Popolo. Po skončení svätej omše bola v priľahlých priestoroch výstavnej siene otvorená fotografická výstava „Pavol z Tarzu“.

Andrej Chmeľ sa narodil v roku 1913 v Spišskej Starej Vsi. Ako 22-ročný odchádza do Rehole bosých augustiniánov a prijíma meno brat Alojz Mária od Ukrižovaného Ježiša. Po noviciáte v kláštore Santa Maria Nuova v Tivoli pri Ríme, na Vianoce 1936 skladá sľuby, no už o 2 roky ako 25 ročný bohoslovec musí pre vážnu chorobu zanechať štúdiá. 16. augusta 1939 vo veku nedožitých 26 rokov brat Alojz odišiel do večnosti.

-jb-

Redemptoristi majú nového generálneho predstaveného

Kanaďan Michael Brehl CSsR z provincie Edmonton-Toronto bol zvolený do čela Kongregácie Najsvätejšieho Vykupiteľa, známej ako redemptoristi, a stal sa tak v poradí šestnástym nástupcom sv. Alfonza z Ligouri. Rozhodlo o tom 107 účastníkov 24. generálnej ka-

pituly, ktorá sa v týchto dňoch koná v Ríme. P. Brehl vo funkcii nahradí doterajšieho generálneho predstaveného p. Josepha Tobina CSsR, ktorý ju vykonával 12 rokov, a v rokoch 2009-2015 povedie 5300 redemptoristov, pôsobiach v 78 krajinách po celom svete.

Michaela Brehla CSsR sa narodil 7. 1. 1955v Toronte v Kanade. Prvé sľubymal 15. 8. 1976 a kňazskú vysviacku 15. 3. 1980.

Doterajšie menovania: magister novicov, prefekt študentov, predstavený komunity, farská pastorácia, misionár, generálny sekretariát pre formáciu, moderátor generálnej kapituly, viceprovinciál, provinciál od 2002 - 2009.

Zenit, Dana Jacečková

Problémy s udeľovaním dlhodobých víz vo Svätej zemi pre kňazov a rehoľníkov

„Existujú ťažkosti, ktoré sa budeme snažiť prekonať“ – takto komentoval apoštolský nuncijs v Izraeli a pápežský vyslanec pre Jeruzalem a Palestínu Mons. Antonio Franco obmedzenia v udeľovaní víz pre kňazov a rehoľníkov zo strany izraelských úradov. „Kedysi boli víza vydávané na dva roky aj pre Európanov, dnes je to iba na jeden rok“, vysvetlil Mons. Franco a poukázal na to, že tieto obmedzenia môžu spôsobiť problém pri rozvoji bežnej pastoračnej práce Cirkvi. V minulosti boli ťažkosti ešte väčšie, keď mala úrad pre víza pod patronátom židovská politická strana Shas. Všetky víza boli vtedy úplne pozastavené. Apoštolský nuncijs sa usiluje o návrat k liberálnejším pravidlám ich udeľovania.

SIR, Dana Jacečková

Biskupi USA pripravujú dokument o otázkach kmeňových a zárodočných buniek

USA (31. októbra, RV/CNS) – „Deti si zaslúžia aby boli splodené, nie vytvorené“ – píše biskupi USA v pripravovanom dokumente, o ktorom budú diskutovať na svojom generálnom zasadnutí v novembri v Baltimore. Agentúra Catholic News Service priniesla krátke ukážky z 22-stránkového dokumentu s názvom „Životodarná láska v dobe technológie“, ktorý má byť rozvinutím predchádzajúceho dokumentu z roku 2006 „Manželská láska a dar života“.

Ako v ňom uvádzajú biskupi, veda nemôže nahradiť akt lásky rodičov. Dvojice, ktoré stoja pred problémom neplodnosti sa vo chvíli ich žiaľu ocitajú pred viacerými možnosťami, ako dosiahnuť rodičovstvo. V tejto súvislosti hovoria biskupi o rôznom „nie“ prípadnému darcovstvu zárodočných buniek zo strany tých, ktorí sú často za túto službu platení, čím sa stávajú akýmisi „predavačmi“ náhradného materstva (alebo tiež „poskytnutia maternice“), ďalej umelého oplodnenia, oplodnenia in vitro či ľudského klonovania. Predseda výboru pre pro-life aktivity Konferencie biskupov USA kardinál Justin Rigali označil súčasnú situáciu ako veľký zmätok v otázkach reprodukčných techník. Tento zmätok sa často pozoruje aj medzi katolíckymi laikmi, ktorí za pro-life metódu mylne považujú čokoľvek.

V tejto súvislosti hovoril o možných rizikách najnovších biomedicínskych výskumov Standfordskej univerzity emeritný predseda Pápežskej akadémie pre život Mons. Elio Sgreccia. Na základe tohto výskumu bude totiž možná mutácia kmeňových bu-

niak na zárodočné ľudské bunky, ktoré budú schopné zmeniť sa na vajíčka a spermie. Podľa kardinála Sgreccia je to veľkým rizikom pre genetické dedičstvo ľudskej bytosti. Okrem iného spomenul etický problém, keďže sa ukázalo, dospelé bunky môžu byť opätovne naprogramované na produkciu kmeňových buniek s podobnými či identickými charakteristikami embryonálnych buniek. Je podľa neho na pováženie, či je náležité vytvárať v laboratóriu embryá, ktoré sa následne zničia aby sa dosiahli plodné zárodočné bunky. Ak bude toto fungovať, na svete sa ocitnú deti bez otca a bez matky. V tejto súvislosti Mons. Sgreccia povedal:

„Toto je ďalšia otázka k úvahám, pretože podľa mňa to, že človek je otcom alebo matkou nie je len z nejakého rozmaru: malo by to byť plodom dvoch osôb odlišného pohlavia, ktoré robia istý druh plánovania v záujme dieťaťa. Veda týmto ponúka niečo, čo ešte pred pár rokmi nebolo ani len mysliteľné. Podľa mňa by bolo dobré myslieť na to, že všetko to, čo sa produkuje v laboratóriu, sa potom premieta aj do aplikovania v praktickom živote. Verím, že etické hranice, ktorými by sa prinajmenšom mal riadiť výskum – a najmä ak tu ide o ľudský život – sa tu budú rešpektovať.“

-sg-

„Beh svätých“ za záchranu detských vojakov

Vatikán (1. novembra, RV) - Námestie svätého Petra v nedeľu už od rána vládlo športovým ruchom. Priamo pod oknami Svätého Otca bol štart i cieľ vytrvalostného behu, 10,5 km dlhého minimaratónu nazvaného „Beh svätých“. Podujatie, organizované Svetovou nadáciou dona Bosca, malo za cieľ upozorniť svetovú verejnosť na naliehavý problém detských vojakov na Srí Lanke a získať prostriedky, ktoré napomôžu ich oslobodeniu prostredníctvom malých finančných darov zaslaním SMS-správy. Na organizácii sa spolupodieľali okrem Úradu pre voľný čas, turizmus a šport Rímskeho vikariátu a Konferencie biskupov Talianska aj viaceré talianske športové asociácie a jeden z hlavných televíznych kanálov.

Don Orlando Dalle Pezze, predseda Svetovej nadácie dona Bosca uviedol, že cieľom podujatia bolo pritiahnúť pozornosť verejnej mienky na túto alarmujúcu skutočnosť. Podľa poslednej správy OSN je totiž vo svete 250.000 detských vojakov a z nich je 40% dievčat.

Saleziaňski misionári sú prítomní a aktívne sa angažujú na zamedzenie tohto fenoménu v mnohých zo spomenutých krajín. Organizátori „Behu svätých“ si zvolili Srí Lanku, pretože tu sa sústreďuje najviac saleziánskych aktivít na záchranu detských vojakov.

-jb-

160. výročie Katolíckych novín

160 rokov sme vašim svetlom. Čo všetko za tých 160 rokov Katolíckej noviny prežili. O tom bola dnešná konferencia na pôde Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Komunikácia viery v postmodernej dobe. To bol názov prednášky súčasného šéfredaktora Katolíckych novín Ivana Šulíka. O zámere konferencie povedal: „Guardini hovorí, že vďačnosť je pamäť srdca. My naozaj dnes chceme začať do tej 160 ročnej pamäti Katolíckych novín a tým srdcom spomínať a pamätať na všetkých tých, ktorí tu boli pred nami, ktorí tvorili Katolícke noviny.“

O úlohe Katolíckych novín hovorí riaditeľ Spolku sv. Vojtecha, Vendelín Pleva: „My chceme poznávať človeka a chceme mu pomôcť, aby on sám rástol, aby sa formoval. Toto je úloha Katolíckych novín.“

Zaujímavú prednášku na tému Katolíckej noviny v období Slovenského štátu predniesol nitriansky biskup Viliam Judák. Na konferencii sa tiež zúčastnil šéfredaktor Katolíckeho týždenníka, Antonín Randa: „My sme mali dlho spoločnú históriu, takže od toho času, čo sa naše cesty rozdelili, tak si myslím, že Katolícke noviny sú viac o tom slovenskom prostredí a český Katolícky týždenník je o tom českom prostredí.“

Bývalý šéfredaktor a publicista Marián Gavenda priblížil ostatných osem rokov prednáškou Katolíckej noviny bez politickej nálepky. V treťom bloku Antonín Randa, šéfredaktor Katolíckeho týždenníka, hovoril o poslaní tohto - tiež jubilujúceho - českého periodika. Bernhard Rude z Nemecka priblížil medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania novinárov. Viktor Khurul z Moskovskej štátnej univerzity a Michael Drozd z Pápežskej univerzity Jána Pavla II. v Krakove predstavili situáciu katolíckych periodík a stav slobody slova v Rusku a Poľsku. Záverečný blok otvorila sociologička Zuzana Mészárosová-Lamplová analýzou čitateľských prieskumov KN. Bodkou za konferenciou bolo interview vedúcej vydania KN Martiny Grochálovej so súčasným a predchádzajúcim šéfredaktorom KN.

V závere každého bloku prednášok mali prítomní

možnosť položiť odborníkom otázky, čo viacerí spomedzi takmer osemdesiat účastníkov zakaždým využili aj na osobné svedectvá a postrehy.

Anna Brilllová, Rádio Lumen/ snímka Peter Zimen

Nitriansky biskup celebroidval zádušnú omšu za zosnulých predchodcov

Nitriansky biskup Mons. Viliam Judák 2. novembra 2009 celebroidval v krypte pod katedrálou – Bazilikou svätého Emeráma v Nitre zádušnú svätú omšu za svojich predchodcov, ktorí ako biskupi viedli starobylú diecézu. Na bohoslužbe bol prítomný aj pomocný biskup a generálny vikár Mons. Marián Chovanec, riaditeľ Biskupského úradu v Nitre Mons. Štefan Vallo a niekoľko ďalších veriacich.

Hlavný celebrant na začiatku svätej omše vyzval k modlitbe za duše biskupov, ktorí ako pastieri stáli na čele diecézy. V biskupskej krypte na Nitrianskom hrade sú pochované významné osobnosti náboženského života ako napríklad arcibiskupi Karol Kmeťko († 1948) a Eduard Nécsey († 1968). Zatiaľ posledný bol v nej pochovaný, pred 21 rokmi, nitriansky biskup Ján Pásztor († 1988). **Miroslav Lyko**

Slovenský salezián Vladimír Fekete do čela cirkevnej misie v Azerbajdžane

Pápež Benedikt XVI. dnes menoval nového cirkevného predstaveného Misie sui iuris v Baku v Azerbajdžane, ktorým sa stal slovenský salezián don Vladimír Fekete. V úrade vystrieda svojho rehoľného spolubratu Jána Čaplu SDB.

Don Vladimír Fekete SDB sa narodil 11. augusta 1955 v Bratislave. Na Prírodovedeckej fakulte UK vyštudoval matematiku a geológiu. Prvé rehoľné sľuby v Kongregácii saleziánov zložil 15. februára 1975. V roku 1983 prijal kňazskú vysviacku. Základné teologické štúdiá dokončil na Viedenskej univerzite, kde v roku 1995 dosiahol titul magister teológie. Na Katolíckej univerzite v Lubline dosiahol v r. 1999 licenciát z teológie. V r. 1999-2005 bol rehoľným inšpektorom saleziánov v rámci Slovenska. Po absolvovaní kurzu pre formátorov na Pápežskej saleziánskej univerzite v Ríme sa v roku 2006 stal novicmajstrom saleziánov v Poprade. Hovorí po rusky, poľsky a taliansky. **-jb-**

Ordinariát OS a OZ SR má prvého profesionálneho hasičského kaplána

Po príslušníkoch armády, polície, väzenskej a justičnej stráže majú od 15. októbra 2009 svojho profesionálneho kaplána aj príslušníci Hasičského záchranného zboru. Ako prvý hasičský kaplán rozšíril rady kaplánov Ordinariátu OS a OZ SR por. PaedDr. Pavel Mikoláš. Jeho pôsobiskom sa stala Stredná odborná škola HaZZ v Žiline. Pod jeho duchovnú správu však budú spadať aj Záchranná brigáda v Žiline, Krajské riaditeľstvá Hasičského a záchranného zboru v Žiline, Banskej Bystrici a Trenčíne a pre spestrenie služby aj stanice Horskej záchranej služby vo Vrátnej doline a v Roháčoch v Zuberici. Kaplán Mikoláš sa narodil 19. januára 1979 v Ilave. Po teologických štúdiách a duchovnej formácii v Nitrianskom kňazskom seminári prijal 21. júna 2003 kňazskú vysviacku. Ako kaplán pôsobil vo farnostiach Nitrianskej diecézy a neskôr Žilinskej diecézy v Papradne, Nitre – Dolnom meste, Rajeckých Tepliciach a Kysuckom Novom Meste. Jeho úlohou okrem riadnej duchovnej správy katolíckych veriacich v útvaroch Hasičského záchranného zboru a Horskej záchranej služby bude aj služba prítomnosti a poskytovanie krízovej duchovnej intervencie hasičom a záchranárom pri zásahoch v záujme ochrany majetku a života občanov, pri ktorých sú aj oni sami vystavený záťažovým situáciám a ohrozeniu vlastného života.

Tibor Ujlacký

Uctenie si pamiatky zosnulých v Ordinariáte OS a OZ SR

Tak ako každý rok, aj v tomto roku Ordinariát OS a OZ SR na čele s biskupom Mons. Františkom Rábekom a jeho vojenskými, policajnými a väzenskými kaplánmi pravdu o nádeji na vzkriesenie po smrti hlásali zvlášť aktuálne pri spomínaní na zosnulých príslušníkov a zamestnancov Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR. Záušná svätá omša ordinára OS a OZ SR Mons. Františka Rábeka za zosnulých sa uskutočnila 3. novembra 2009 za účasti vojakov, policajtov, colníkov a širokej verejnosti v novej Katedrále Ordinariátu OS a OZ SR zasvätenej sv. Šebastiánovi-patrónovi vojakov a diecézy v Bratislave - Krasňanoch. Celebroval ju ordinár s vikármi a väzenskými, vojenskými a policajnými kaplánmi. Mons. Rábek vo svojej homílii priblížil prítomným posledné veci človeka, ale

aj vzťah Cirkvi putujúcej k Cirkvi oslávenej. Povzbudil veriacich k príprave na tieto skutočnosti už počas osobného pozemského života a vyzval ich k modlitbe za zosnulých, aby tak spoločne dosiahli večnú blaženosť a nebeský pokoj v Božej blízkosti. Po skončení bohoslužby sa prítomní stretli s ordinárom na skromnom agapé v pastoračnom centre. Pietne spomienky na zosnulých sa v týchto dňoch uskutočnili aj vo všetkých útvaroch, ústavoch, zariadeniach OS a OZ SR a na cintorínoch a pri pietnych pamätníkoch na celom Slovensku ako aj v zahraničných vojenských misiách. Ani tvrdých mužov a ženy v uniformách so zbraňou nenechávajú novembrové sviatky ľahostajnými a slza smútku pri spomienke na zosnulých blízkych príbuzných, alebo kolegov nie je ničím výnimočným.

Tibor Ujlacký

Odsúdené ženy v Levoči spomínali na zosnulých

V Ústave na výkon trestu odňatia slobody a výkon väzby v Levoči sa 1. novembra 2009 pri príležitosti sviatku Všetkých svätých uskutočnili sväté omše. Zúčastnili sa ich aj odsúdené ženy zaradené do stredného stupňa stráženia, ktoré si vo väznici v Levoči odpykávajú nepodmienečné tresty odňatia slobody. Pod vedením miestneho väzenského kaplána npor. PaedDr. Slavomíra Molnára dostali možnosť po prvýkrát sa zúčastniť v miestnom ústave pietneho aktu venovaného Spomienke na všetkých verných zosnulých. Pod jeho duchovným vedením pri kríži umiestnenom na nádvorí väznice si zapálili sviece za svojich blízkych, na ktorých si spomenuli. Uctili si ich modlitbou a chvíľkou ticha. V týchto chvíľkach ticha, pri horiacich sviečkach mnohé nedokázali ukryť slzy dojatia za svojimi blízkymi zosnulými, na ktorých v týchto dňoch snáď každý človek intenzívnejšie spomínal. Pietna spomienka s odsúdenými ženami sa vo väznici v Levoči sa uskutočnila po prvýkrát po ich nedávnom presunutí z donedávna jediného Ústavu pre výkon trestu odňatia slobody pre odsúdené ženy v Nitre z kapacitných dôvodov. Väzenský kaplán Molnár, ktorý sa v Levoči doteraz staral o mužov a ženy vo výkone väzby, sa bude musieť teraz preorientovať na iný spôsob pastoračie, ktoré pobyt odsúdených žien vo výkone trestu odňatia slobody so sebou prináša. Úspešná pastoračná aktivita s odsúdenými ženami pri príležitosti Sviatku všetkých svätých a Spomienky na zosnulých je znakom dobrého štartu kaplána v zmenenej situácii.

Tibor Ujlacký

Nové Zámky ocenili františkánov

Primátor Nových Zámkov Ing. Gejza Pischinger udelil 27. októbra Cenu primátora mesta Nové Zámky reholi Menších bratov- františkánov za ich pôsobenie v meste a za aktivity pri práci s mládežou.

TK KBS

Saleziánska mediálna škola MeŠ má prvých prvákov

Žilina (3. novembra 2009) – Mladí zo saleziánskych stredísk, ktorí sa chceli dozvedieť niečo nové z oblasti médií, sa stretli na konci októbra v Žiline. Odštartovali tak prvý ročník česko-slovenskej série kurzov Mediálna škola MeŠ v rámci projektu Myslím globálne, tvorím v médiách. Nádejní mediálnici sa počas štyroch kurzov budú venovať štyrom základným heslám: vidím, žijem, tvorím, dávam.

Prvý kurz sa niesol v duchu motto vidím a devätnásť mladých zo Slovenska plus jeden český účastník sa pod vedením lektorov z celoslovenských denníkov učilo spracúvať informácie do žurnalistických textov. „Je to pre mňa výborná skúsenosť“. Vyskúšali sme si písať správu, získať informácie na reportáž priamo v teréne, zažili sme tlačovku,“ hodnotí účastníčka kurzu Baška Hulinová.

Okrem toho si rozšírili vedomosti v oblasti internetu, dozvedeli sa viac o jeho výhodách aj nevýhodách a zásadách bezpečnosti. Nedeľný program uzatvorili rozvojové témy o extrémnej chudobe vo svete a o budovaní partnerstva s krajinami tretieho sveta. Mladým mediálnym nadšencom túto tému priblížila lektorka Janka Adamcová z Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety.

„Hoci bol tento kurz historicky prvý, organizátori môžu byť na seba hrdí. Domov sme odchádzali pozitívne naladení. Už sa tešíme na ďalší kurz v marci,“ vyjadril sa o víkendé tím mladých z Prešova.

„Médiá sú ilúzia. Médiá sú len prostriedky. Komunikovať musíme my!“ zanechal účastníkom posolstvo v záverečnej svätej omši don Pavol Dzivý SDB, člen organizátorského tímu.

Paralelný český kurz prebehol o dva týždne skôr v Brne a tiež mal medzinárodný charakter vďaka účasti slovenských organizátorov a jedného slo-

venského účastníka. Organizačne školu zabezpečuje medzinárodný saleziánsky co-mediálny tím pod hlavičkou mládežníckej organizácie Laura. Projekt MeŠ podporila Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu.

Veronika Belušková

Pri pamätníkoch nenarodených detí na niekoľkých miestach Slovenska horeli sviece

Pri dvanástich pamätníkoch nenarodených detí na niekoľkých miestach Slovenska horeli 2. novembra sviece a boli pochody a procesie. Už po siedmykrát ich pripravili dobrovoľníci a aktivisti občianskeho združenia Fórum života, ktoré združuje viacero Pro live organizácií a každoročne si spomína na tých, ktorí nedostali šancu narodiť sa.

Podľa výkonného riaditeľa Fóra života Mareka Michalčíka, vlni prišlo na Slovensku následkom potratu o život 13 000 detí. Tohtoročný rast podujatí sviec a pochodov za nenarodené deti podčiarklo podľa neho vydanie nového dokumentu: „Do slovenčiny bol preložený dokument Svätej stolice, Nádej pre deti, ktoré zomreli bez krstu. Jednou z takých hlavných motivácií k napísaniu tohto dokumentu bol osud potratených detí.

Počet farností, obcí i miest, kde si ľudia spomínali na obeť nenarodených detí sa každým rokom rozširuje.

„Veľmi pekne sa nám napríklad spolupracovalo s dobrovoľníkmi z Nitry, tradične veľmi dobrá spolupráca bola napríklad s Oravskou Lesnou“, uviedol Marek Michalčík.

Do podujatia sa zapojila aj Bratislava, ktorá si bohoslužbou, adoráciou i procesiou od kostola sv. Ladislava v centre mesta až k pamätníku nenarodených pri Modrom kostolíku, pripomenula nenarodené deti. Organizátori podujatia chcú v budúcnosti rozšíriť túto myšlienku aj o nasledovnú víziu, ktorú priblížil Marek Michalčík: „Stále sa stretávame s istým takým neporozumením o budúcnosti, v čom vidím našu úlohu, tak je popracovať na komunikácii a tak isto popracovať aj na našej členskej základni, pretože častokrát kňazi sú otvorení pre tento projekt, ale sami už na to nemajú kapacitu, potrebujú niekoho, kto by im s tým pomohol.“

Andrea Eliášová, Rádio Lumen